

بنام خدا

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

دانشکده پرستاری و مامایی

طرح دوره بالینی واحد درسی کارآموزی مهارت‌های بالینی پرستاری (کد درس: ۴۱)

در نیمسال اول سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۵

مدرس / مدرسین: دکتر شهلا شهبازی

مسئول درس: دکتر جبارزاده

پیش‌نیاز یا واحد همزمان: اصول و مهارت‌های پرستاری ۱۷، مهارت‌های پرستاری ۱۸

تعداد واحد: ۱ واحد (۵۱ ساعت) نوع واحد: کارآموزی

مقطع و رشته تحصیلی: کارشناسی پیوسته رشته پرستاری

تعداد جلسات یا تعداد روزهای حضور در بخش: هر گروه کارآموزی ۱۰ روز

تاریخ شروع و پایان دوره: از سه شنبه ۱۴۰۴/۰۷/۰۸ تا چهارشنبه ۱۴۰۴/۱۱/۰۱ در سه الی گروه ده روزه

زمان برگزاری جلسات در هفته (یا ساعات حضور در بخش): دو روز کاری آخر هفته، روزهای سه شنبه و چهارشنبه، از ساعت ۰۸:۰۰ تا ۱۳:۰۰

توجه: به منظور ادای فریضه نماز، حداکثر مدت ۲۰ دقیقه زمان در وقت فضیلت و ترجیحاً بلافاصله پس از اذان در نظر گرفته خواهد شد.

مکان برگزاری جلسات حضوری، درمانگاه و بخش و گزارش صبحگاهی و ...: بخش جراحی مردان/بخش جراحی زنان مرکز آموزشی، پژوهشی

و درمانی سینا (<https://sinahosp.tbzmed.ac.ir/?PageID=391>)

تعداد دانشجوی در هر دوره: ۵ نفر (نسبت مربی به دانشجو: یک به ۵، براساس برنامه تنظیمی دانشکده)، سه الی چهار گروه کارآموزی.

هدف کلی و معرفی واحد درسی:

تدارک موقعیت مناسب و واقعی برای دانشجویان جهت آشنایی با قوانین، مقررات، وسایل و تجهیزات و نحوه ارتباط با بیماران، اجرا یا مشارکت در اجرای پروسیجرهای پرستاری به منظور یادگیری و دستیابی به توانایی اجرای مهارت.

شرح کارآموزی (۵۱ ساعت):

در این کارآموزی دانشجویان در بخش‌های جراحی و داخلی حضور می‌یابند و ضمن آشنایی با قوانین و مقررات و وسایل و تجهیزات بخش به فراگیری نحوه ارتباط با بیمار پرداخته و با رعایت اصول آسپتیک طبی و جراحی مهارت‌های پرستاری آموخته شده ذیل را با رعایت اصول ایمنی و تحت نظارت اساتید مربوطه به اجرا در می‌آورند:

- ۱- بهداشت دست، ۲- به کارگیری وسایل حفاظت فردی؛ ۳- برطرف کردن نیازهای بهداشتی؛ ۴- پذیرش و ۵- ترخیص؛ ۶- تغییر وضعیت و ۷- جابجایی؛ ۸- کنترل و ثبت علائم حیاتی؛ ۱۰- دارو درمانی؛ ۱۱- آماده کردن، تنظیم قطرات سرم؛ ۱۲- محاسبات دارویی؛ و ۱۳- تعویض پانسمان.

انتظار می رود فراگیران بعد از گذراندن این دوره بتوانند:

A. حیطه شناختی:

۱. دانشجویان تا پایان هفته اول کارآموزی، پنج موقعیت بهداشت دست را طبق دستورالعمل‌های WHO با دقت ۱۰۰٪ در طول آزمون کتبی/شفاهی فهرست کنند.
۲. دانشجویان در پایان هفته اول کارآموزی، فرایند شناسایی بیمار با حداقل شناسه های مورد استفاده برای شناسایی بیمار (نام و نام خانوادگی بیمار و تاریخ تولد به روز، ماه و سال) بعنوان یکی از معیارهای الزامی ایمنی بیمار (B.3.1.1, p:7,78) و نقش آنها در جلوگیری از خطاهای پزشکی را در طول بحث بالینی توضیح دهند.
۳. دانشجویان تا پایان هفته دوم کارآموزی، محدوده‌های طبیعی فشار خون، نبض، تعداد تنفس، دما، سطح درد و SpO2 را طی بحث موردی با دقت ۹۰ درصد توضیح دهند.
۴. دانشجویان در پایان کارآموزی، پنج مرحله پانسمان زخم جراحی با استفاده از اصول تکنیک آسپتیک را در طی آزمون کتبی پایان دوره یا طی یک بحث گروهی با دقت ۱۰۰٪ توضیح دهند/ فهرست کنند.
۵. دانشجویان تا پایان ده روز، «هفت قانون دارو دادن» (بیمار مناسب، داروی مناسب، دوز مناسب، مسیر درست، زمان مناسب) را در یک جلسه ایمنی دارو بدون خطا توضیح دهند.
۶. دانشجویان تا پایان هفته دوم کارآموزی، راهنمای های مدیریت دفع ایمن پس ماندهای ناشی از خدمات سلامت از جمله تفکیک پسماندها براساس سطح خطر و کدبندی رنگی (پس ماندهای نوک تیز و برنده: ظروف ایمن (Safety box) (D.2.1.1)؛ پس ماندهای بیولوژیک؛ پس ماندهای شیمیایی، ... توضیح دهند.
۷. دانشجویان در هفته پنجم کارآموزی، مراحل کلیدی را در پذیرش بیمار جراحی در طول ارائه مطالعه موردی شرح دهند.
۸. دانشجویان در هفته سوم کارآموزی، سه جزء اساسی برنامه‌ریزی ترخیص (مانند دستورالعمل‌های دارویی، مراقبت‌های بعدی (care follow-up)) را در طول یک بحث تیمی شرح دهند.

عناوین	بحث گروهی	راند	مورنینگ	کنفرانس	بالین
تکنیک و موقعیت های بهداشت دست براساس راهنما بهداشت دست WHO	✓				✓
شناسایی بیمار					✓
وسایل حفاظت فردی (دستکش، ماسک، ...)					✓
برطرف کردن نیازهای بهداشتی بیمار					✓
کنترل و ثبت علائم حیاتی	✓				✓
تغییر پوزیشن (Positioning)					✓
جابجایی بیمار					✓
تعویض پانسمان به روش آسپتیک					✓
دارو درمانی، محاسبات دارویی	✓	✓			✓
مایع درمانی وریدی (calculating rates, regulating, maintaining, monitoring, changing bags, discontinuing, priming and		✓			✓

					(changing tubing, troubleshooting problems)
✓					دفع پسماند
✓			✓	✓	پذیرش بیمار و ارزیابی اولیه پرستاری
✓			✓	✓	ترخیص بیمار (Patient discharge) و پروتکل SMART

B. حیطة عملکردی:

- دانشجویان در پایان هفته دوم کارآموزی، در ۹۵٪ تکنیک های مناسب شستشوی دستها با استفاده از آب و صابون یا ضدعفونی کننده مبتنی بر الکل و بدون گامهای از دست رفته در ۱۰ مورد از موارد تعامل با بیمار، براساس پنج موقعیت بهداشت دست، که توسط مربی مشاهده و مستند شده است، نشان دهند.
- دانشجویان در طول و پایان کارآموزی، با استفاده از حداقل دو شناسه (نام و نام خانوادگی بیمار و تاریخ تولد به روز، ماه و سال) بعنوان یکی از معیارهای الزامی ایمنی بیمار، (در صورت تشابه ایندو، نام پدر) قبل از دارو دادن یا قبل از انجام هرگونه پروسیجر بالینی، در ۱۰۰٪ از تعاملات مشاهده شده، بیماران را به درستی شناسایی کنند (سوال از بیمار، تطبیق با دستبند شناسایی).
- دانشجویان تا پایان هفته دوم کارآموزی، محدودههای طبیعی فشار خون، نبض، تعداد تنفس، دما، سطح درد و SpO2 را طی بحث موردی با دقت ۹۰ درصد توضیح دهند.
- دانشجویان در طی چهار هفته، داروها را به پنج بیمار تحت نظارت مربی، و پایبندی به تمام «هفت قانون دارو دهی» شامل بیمار صحیح، داروی صحیح، دوز صحیح، زمان صحیح، راه صحیح، مستند سازی (ثبت) صحیح و حق کارکنان، بیمار یا مراقبین در ارتباط با سوال در مورد دستور دارویی با خطای صفر تجویز خواهند کرد.
- دانشجویان تا پایان هفته دوم کارآموزی، راهنمای های مدیریت دفع ایمن پس ماندهای ناشی از خدمات سلامت از جمله تفکیک پس ماندها را براساس سطح خطر و کدبندی رنگی (پس ماندهای نوک تیز و برنده: ظروف ایمن (D.2.1.1) (Safety box)؛ پس ماندهای بیولوژیک؛ پس ماندهای شیمیایی، ... رعایت نماید.
- دانشجویان در طی چهار هفته، مراحل پذیرش یک بیمار جراحی را تحت نظارت مربی انجام دهند/مشاهده کنند (تشکیل شدن پروند، شناسایی فعال بیمار با پرسش نام و نام خانوادگی از خود بیمار، زدن باند شناسایی به دست غالب؛ اخذ شرح حال، معاینات فیزیکی، کنترل علائم حیاتی، ...) و در عین حال تمام مدارک مورد نیاز را به طور دقیق تکمیل کنند.
- دانشجویان در عرض پنج هفته، در ترخیص یک الی دو بیمار جراحی تحت نظارت و ارائه دستورالعملهای واضح به بیماران و خانوادهها کمک کنند (با استفاده از مدل SMART، ...).

فعالیت ها در حیطة عملکردی:	Skill lab	انجام مستقل	انجام زیر نظر استاد	بالین
رعایت تکنیک صحیح در موقعیت های بهداشت دست براساس راهنما بهداشت دست WHO		✓	✓	✓
شناسایی بیمار		✓	✓	✓
تکنیک پوشیدن و درآوردن وسایل حفاظت فردی (دستکش، ماسک، ...)		✓	✓	✓

✓	✓	✓		برطرف کردن نیازهای بهداشتی بیمار
✓	✓	✓		کنترل و ثبت علائم حیاتی
✓	✓	✓		تغییر پوزیشن (Positioning)
✓	✓	✓		جابجایی بیمار
✓	✓	✓		تعویض پانسمان به روش آسپتیک
✓	✓			دارو درمانی
✓	✓			مابع درمانی وریدی (calculating rates, regulating, maintaining, monitoring, changing bags, discontinuing, priming and (changing tubing, troubleshooting problems
✓	✓	✓		دفع پسماند
✓	✓			ارزیابی اولیه پرستاری در پذیرش بیمار
✓	✓	✓		مشارکت در تریخیص بیمار و آموزش بیمار براساس پروتکل های مصوب از جمله SMART

C. حیطه عاطفی:

- دانشجویان در طول و پایان ده روز کارآموزی، همواره ایمنی بیمار را با رعایت بهداشت دست قبل و بعد از تمام تعاملات بیمار، در اولویت قرار دهند.
- دانشجویان در طول و پایان کارآموزی، به شناسایی درست بیماران با استفاده از حداقل دو شناسه (نام و نام خانوادگی بیمار و تاریخ تولد به روز، ماه و سال) بعنوان یکی از معیارهای الزامی ایمنی بیمار، قبل از دارو دهی یا انجام هر پروسیجر بالینی در ۱۰۰٪ از تعاملات مشاهده شده، ارزش قابل شود.
- در پایان کارآموزی، دانشجویان رفتار حرفه‌ای را با توضیح همدلانه نتایج علائم حیاتی به سه بیمار که توسط مربی بالینی آنها مشاهده می‌شود، نشان دهند.
- دانشجویان در پایان کارآموزی، با گزارش هر گونه خطای دارویی یا بلافاصله به مربی خود پاسخگویی خود را نشان دهند.
- دانشجویان در پایان دوره کارآموزی ده روزه خود، با توجه به دغدغه های بیمار در طول پذیرش، همانطور که توسط مربی مشاهده می‌شود، همدلی نشان دهند.
- دانشجویان در پایان کارآموزی خود، با اطمینان از اینکه بیماران در طول تریخیص احساس حمایت و آگاهی دارند (بعنوان مثال، بیمار و همراه وی در مورد نحوه مصرف داروها، زمان مراجعه به پزشک، نحوه مراقبت از خود در منزل،... آگاهی لازم را کسب کرده اند)، براساس ارزیابی مربی، حرفه ای بودن را نشان دهند.
- در فعالیت‌های گروهی همکاری کنند (کار تیمی را نشان دهند).
- تعهد حرفه‌ای به عمل اخلاقی را روزانه نشان دهند.
- زمان را به طور مؤثر برای برآوردن نیازهای بیمار، بخش و خود اولویت‌بندی کنند.

بالتین	بخش	کلاس	رفتار در حیطه عاطفی:
--------	-----	------	----------------------

✓			تبعیت از راهنماهای بهداشت دست
✓			شناسایی بیمار
✓			توضیح نتایج علایم حیاتی
✓			همدلی با بیمار و همراه/خانواده
✓			کار تیمی
✓			مدیریت زمان

شیوه ارائه آموزش

بحث گروهی ■ کنفرانس ■ آموزش عملی ■
و .....

شیوه ارزیابی دانشجو

دانشجویان با روش های زیر بصورت تکوینی (برای ارایه بازخورد) و تراکمی (برای نمره دهی در پایان دوره کارآموزی) ارزیابی خواهند شد:

نمره کامل کارآموزی از ۲۰ منظور شده است که شامل بندهای زیر است:

- وقت شناسی (حضور به موقع و منظم در کارآموزی)، رعایت مفاد آیین نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان ..... ۳ نمره
- تکمیل لاگ بوک (ثبت مهارتهای عملی مورد انتظار (Expected Procedural Skills) شامل مشاهده، انجام با کمک، انجام مستقل) ..... ۱ نمره
- آزمون کتبی (Written Tests) برای ارزیابی حیطه شناختی یادگیری: ..... ۲ نمره
- آزمون شفاهی (Oral Tests) برای ارزیابی حیطه عاطفی یادگیری: ..... ۱ نمره
- شرکت و بحث در کنفرانس های بالینی بعد از انجام رویه یا تجربه مواجهه با بیمار ..... ۱ نمره
- ارزیابی به روش مشاهده مستقیم مهارتهای عملی (Direct Observation of Procedural Skills[DOPS]): ..... ۱۲ نمره

سنجش هدفهای حوزه عاطفی:

روش یادداشتهای روزانه (Journaling): دانشجویان احساس های خود را درباره تجارب شخصی و فعالیتهای بالینی به صورت یادداشت روزانه ابراز خواهند کرد. به دانشجویان اطمینان داده می شود که یادداشتهای خصوصی آنان با کسان دیگری در میان گذاشته نخواهد شد.

حداقل نمره قبولی برای این درس: حداقل نمره قبولی در این درس اختصاصی ۱۲ از ۲۰ می باشد. چنانچه نمره دانشجو کمتر از این مقدار باشد، باید این درس را تکرار نماید.

تعداد ساعات مجاز غیبت برای این واحد درسی: طبق آئین نامه آموزشی مصوب براساس ماده ۱۵ آیین نامه آموزشی، حضور دانشجو در تمام جلسات مربوط به درس الزامی است و ساعات غیب دانشجو در درس نظری از چهار هفدهم و کارآموزی و کارورزی از یک دهم مجموع ساعات آن درس نباید تجاوز کند. در غیر اینصورت، نمره دانشجو در آن درس صفر محسوب می شود (بعنوان مثال، در این کارآموزی: یک روز ساعت = $5/1 = 5/1 \times 0/1$).
تبصره ۱: غیب در جلسات درس تا سقف مشخص شده در ماده ۱۵ در صورتی مجاز خواهد بود که با ارایه مدارک مستند و گزارش استاد مربوطه با تأیید شورای آموزشی دانشکده موجه شناخته شود.

منابع آموزشی

برخی از منابع:

- ۱- برنامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته رشته پرستاری (مشخصات کلی، برنامه، سرفصل دروس و نحوه ارزشیابی)، وزارت بهداشت و آموزش پزشکی؛ ۱۴۰۱.
- ۲- موسوی، ملیحه سادات، عالیخانی، مریم. روش های پرستاری بالینی. تهران: شهر آب و آینده سازان، آخرین ویرایش.
- ۳- پوتر، پاتریشیا آن، پری آن گریفین، اصول و فنون پرستاری پوتر و پری، ترجمه اساتید دانشکده پرستاری و مامایی ایران، تهران: انتشارات سالمی، آخرین ادیشن.

Potter, P. A., Perry, A. G., Stockert, P. A., & Hall, A. M. Fundamentals of nursing. Elsevier mosby, 2021.
Berman, A., Snyder, S., Frandsen G. Kozier & Erb's fundamentals of nursing: concepts, process and practice. 11th Edition. Pearson (2022). Lippincott Williams & Wilkins, ed.
Chart Smart: the A-to-Z Guide to Better Nursing Documentation. Lippincott Williams & Wilkins, 2009.
<https://openstax.org/books/fundamentals-nursing/pages/11-1-medication-orders>

اطلاعات تماس

مدرس / مدرسین دوره (تلفن، ایمیل):

دکتر شهلا شهبازی، شماره تماس دانشکده: شماره تماس تلفنخانه دانشکده پرستاری و مامایی تبریز: ۳۴۷۷۰۶۴۸ - ۳۴۷۷۰۶۴۹ - ۳۴۷۹۶۷۷۰-۰۴۱ (داخلی ۱۳۶ اتاق استادان گروه پرستاری داخلی جراحی دانشکده پرستاری و مامایی تبریز)؛

شماره تماس بالین: ۱- بخش جراحی مردان بیمارستان سینا: ۰۴۱۳۵۴۹۸۱۲۵

۲- اتاق اعضای هیات علمی پرستاری و مامایی؛ ۰۴۱۳۵۴۱۲۱۰۱-۶، داخلی ۴۶۱

آدرس محل کارآموزی: تبریز- خیابان آزادی - مابین چهار راه شهید منتظری و حافظ، مرکز آموزشی و درمانی سینا

آدرس ایمیل: shahbazish6@gmail.com

ساعات پاسخگویی به سوالات دانشجویان بصورت حضوری: کل ایام هفته (برحسب نیاز) براساس هماهنگی تلفنی قبلی

محل ملاقات حضوری: دانشکده: اتاق استادان گروه پرستاری داخلی جراحی؛ بالین: مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی سینا؛ ساختمان مدیریت، طبقه سوم، اتاق اعضای هیات علمی پرستاری و مامایی؛ بخش جراحی مردان بیمارستان سینا واقع در طبقه دوم ساختمان جراحی.

کارشناس آموزشی (تلفن، ایمیل): خانم شهناز واحد (کارشناس خدمات آموزشی دانشجویان مقطع کارشناسی پرستاری ورودی بهمن)؛ شماره تماس تلفنخانه دانشکده پرستاری و مامایی تبریز: ۳۴۷۷۷۳۷۹-۰۴۱ (داخلی ۲۱۲ اتاق کارشناسان آموزشی دانشکده پرستاری و مامایی تبریز)؛ ایمیل: .....

امضای مسئول دفتر توسعه

امضای مدیر گروه

امضای مدرس